

Kadın Fiziksel Aktivite Öz-Değer Ölçeği (KFAÖDÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kadın Fiziksel Aktivite Öz-Değer Ölçeği (KFAÖDÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24122>

Özet

Kadın Fiziksel Aktivite Öz-Değer Ölçeği (KFAÖDÖ), kadın bireylerin fiziksel aktiviteye katılım ve performans bağlamında kendilerine biçtikleri öznel değer ve yeterlilik algısını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, bireyin fiziksel benliğine dair inançları ve değerlendirmelerini nicel bir biçimde ortaya koymayı amaçlamaktadır. KFAÖDÖ'nün Türkçe adaptasyon ve geçerlik-güvenirlik çalışması 2019 yılında Saliha Yurtçiçek ve Nevin Kömürcü tarafından gerçekleştirilmiştir.

Bu ölçek, hemirelik, spor bilimleri ve halk sağlığı araştırmalarında kadınların egzersiz motivasyonu, beden imajı ve genel psikolojik iyi olmaları arasındaki ilişkileri incelemek için güçlü bir araç sunmaktadır. Uyarlama çalışması, orijinal ölçek yapısının Türk kültürüne uygunluğunu ve yüksek düzeyde güvenirliğini kanıtlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Fiziksel aktivite, **öz-değer**, kadın sağlığı, psikometrik araç, **uyarlama**, spor psikolojisi, öz yeterlilik.

Yazarlar

Saliha Yurtçiçek, Nevin Kömürcü

Amaç

KFAÖDÖ'nün temel amacı, kadınların **fiziksel aktivite** alanındaki kişisel **öz-değer** duygularını ve yetkinlik inançlarını sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, kadınların egzersiz yapma eğilimlerini, aktivite düzeylerini ve fiziksel sağlık davranışlarını etkileyen psikolojik faktörleri anlamada araştırmacılara yardımcı olur.

Ölçeğin Türkçe formunun uyarlanmasıdaki spesifik amaç ise, Türkiye'deki kadın popülasyonunda kullanılabilecek, geçerli ve güvenilirliği kanıtlanmı, kültürel olarak hassas bir ölçüm aracı sağlamaktır. Bu sayede, hemirelik ve sağlık alanındaki müdahale programlarının etkinliğini değerlendirmek mümkün hale gelmiştir.

Yapı

Ölçek, bireyin kendini fiziksel olarak ne kadar değerli ve yetenekli gördüğünü anlamına gelen **öz-değer** kavramının spesifik bir alt boyutunu hedeflemektedir. Bu yapı, genel öz-sayıgıdan farklı olarak, özellikle fiziksel performans, görünüm ve aktif bir yaşam tarzı sürdürme yeteneği etrafında şekillenir.

KFAÖDÖ, fiziksel aktivitenin bir kadının kimliğinin ve benlik algısının ne kadar merkezi bir parçası olduğunu değerlendirir. Yüksek puanlar, bireyin fiziksel benliği hakkında güçlü ve olumlu bir algıya sahip olduğunu; düşük puanlar ise fiziksel aktiviteye yönelik düşük öz-yeterlilik veya olumsuz beden imajı algılarının işaret eder.

Geçerlik

KFAÖDÖ'nün Türkçe formunun geçerlik çalışması, Yurtçiçek ve Kömürcü (2019) tarafından titizlikle yürütülmüştür. Yapı geçerliğini test etmek amacıyla **faktör analizi** yöntemleri kullanılmıştır. Doğrulamalı faktör analizi (DFA) sonuçları, ölçek maddelerinin Türkçe örneklemede de orijinal ölçeğin teorik yapısını destekleyen uygun bir faktör yapısına sahip olduğunu göstermiştir.

Ayrıca, ölçeğin kavramsal olarak ilişkili diğer ölçeklerle korelasyonunu inceleyen ölçüt geçerliği analizleri de yapılmıştır. Bu analizler, KFAÖDÖ'nün sadece fiziksel aktiviteye özgü **öz-değer** yapısını ölçtüğünü ve diğer genel psikolojik yapılardan ayrıştığını kanıtlamıştır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık (içsel güvenilirlik) ve zamana bağlı tutarlılık (test-tekrar test) yöntemleriyle incelenmiştir. İç tutarlılık analizlerinde elde edilen Cronbach Alfa katsayısı, ölçek maddelerinin yüksek düzeyde homojen olduğunu ve aynı yapıyı ölçme konusunda tutarlı olduğunu göstermiştir. Bu katsayının akademik standartlara (genellikle 0.70'in üzeri) uygun olduğu rapor edilmiştir.

Yüksek güvenilirlik bulguları, KFAÖDÖ'nün klinik ve araştırma ortamlarında stabil ve güvenilir ölçümler sağladığını, böylece elde edilen sonuçların rastgele hatalardan minimum düzeyde etkilendiğini ortaya koymaktadır. Bu, özellikle boylamsal çalışmalarda ölçeğin etkinliğini artırmaktadır.

Faktör Analizi

Uyarılma çalışmasında, ölçeğin yapısal doğruluğunu teyit etmek için **faktör analizi** kullanılmıştır. Orijinal ölçeğin sahip olduğu çok boyutlu yapının Türk kadınlar örnekleminde de korunup korunmadığı incelenmiştir. Doğrulamalı faktör analizi (DFA) sonuçları, model uyum indekslerinin (örneğin Ki-kare/serbestlik derecesi oranı, RMSEA, CFI, TLI) kabul edilebilir sınırlarda olduğunu göstermiştir.

Bu analizler, KFAÖDÖ'nün teorik olarak beklenen alt boyutlara (varsa) ayrıldığını ve her bir maddenin ait olduğu faktörü yeterince temsil ettiğini doğrulamıştır. Faktör yapısının sağlamlığı, ölçeğin yapı geçerliğine güçlü bir destek sağlamaktadır.

Araç

Test Type: Uyarlama çalışması sonucunda elde edilmiş, öz bildirim temelli, Likert tipi derecelendirme ölçeği.

Format: Kaynakta kesin derecelendirme bilgisi belirtilmemiştir; ancak psikometrik standartlara uygun olarak, tipik olarak 4'lü veya 5'li Likert tipi bir derecelendirme (Örn: Hiçbir zaman - Her zaman) kullanılmaktadır.

Language Available: Türkçe (Türk uyarlaması).

Population Group: Kadınlar.

Age Group: Genç yetişkin ve yetişkin kadın popülasyonu.

Population Details: Türkiye'deki çeşitli demografik özelliklere sahip kadın bireyler üzerinde uygulanmaktadır.

Test Methodology: Bireysel veya toplu olarak uygulanabilen, kağıt-kalem veya elektronik formatta doldurulabilen anket yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik araştırmaları, beden imajı, öz yeterlilik, psikometrik değerlendirme, sağlık psikolojisi, egzersiz motivasyonu, Likert ölçeği.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: Saliha YURTÇİÇEK (Sorumlu Yazar): s.yurtcicek@alparslan.edu.tr

Correspondence Address: Saliha YURTÇİÇEK, Muğla Alparslan Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

KFAÖDÖ'nün Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması 2019 yılında tamamlanmış ve yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik veya bilimsel amaçlı kullanımı için, sorumlu yazar Saliha Yurtçicek ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi ve izin alınması gerekmektedir. Kullanım ücreti bilgisi, iletişim yoluyla netleştirilmelidir, ancak genellikle akademik kullanımlar ücretsizdir.

Kaynaklar

Aşağıda ölçeğin Türkçe uyarlamasına ait referans bilgileri listelenmiştir:

Yurtçiçek, S., ve Kömürcü, N. (2019). Kadın Fiziksel Aktivite Öz-Değer Ölçeği'nin (KFAÖDÖ) Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Koç Üniversitesi Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 16(3), 205-209. doi:10.5222/HEAD.2019.205

Uyarlama çalışması'nın tam metnine aşağıdaki TR Dizin bağlantısından erişilebilir: app.trdizin.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası (uyarlama metni) buradan indirilebilir: kadin-fiziksel-aktivite-oz-deger-olcegi-kfaodo-t-toad.pdf

Kadın Fiziksel Aktivite Öz-Değer Ölçeği (KFAÖDÖ) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

ÖNEMLİ NOT: Ölçeğin orijinal maddeleri (soru içerikleri) kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler, ilgili referans makaleye (Yurtçiçek & Kömürcü, 2019) başvurulur veya sorumlu yazardan izin alınarak elde edilebilir.